

Grudzień 2018 r.

**Porównanie wysokości prowizji i opłat
związanych z rozliczeniami pieniężnymi
w złotych w polskim sektorze usług
płatniczych w obszarze mikroprzedsiębiorstw
oraz małych i średnich przedsiębiorstw**

(wg danych na 15 października 2018 r.)

Grudzień 2018 r.

**Porównanie wysokości prowizji i opłat
związanych z rozliczeniami pieniężnymi
w złotych w polskim sektorze usług
płatniczych w obszarze mikroprzedsiębiorstw
oraz małych i średnich przedsiębiorstw
(wg danych na 15 października 2018 r.)**

Opracował:
Departament Systemu Płatniczego
Wydział Normalizacji i Standaryzacji
Narodowy Bank Polski
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
www.nbp.pl
© Copyright Narodowy Bank Polski, 2018

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
2. Wysokość opłat i prowizji za podstawowe usługi płatnicze	7
2.1. Oferta dla mikroprzedsiębiorców	7
2.2. Oferta dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)	15
3. Wysokość opłat i prowizji związanych z obsługą kart debetowych	22
3.1. Karty debetowe dla mikroprzedsiębiorców	22
3.2. Karty debetowe dla małych i średnich przedsiębiorstw	24
4. Porównanie oferty dedykowanej dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw	27
5. Podsumowanie	30
Załączniki	32

1. Wprowadzenie

Niniejszy raport Departamentu Systemu Płatniczego (DSP) stanowi analizę opłat i prowizji wybranych usług płatniczych w zakresie płatności mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w polskim sektorze usług płatniczych, wg stanu na dzień 15 października 2018 r. i ich porównanie z rokiem ubiegłym, tj. z danymi wg stanu na dzień 15 października 2017 r.

Stanowi on kontynuację wcześniejszych opracowań w tym zakresie, opublikowanych w latach 2016 i 2017, oraz służy do monitorowania polityki cenowej wybranych dostawców usług płatniczych w zakresie standardowych produktów i usług finansowych dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw, identyfikujących średni koszt prowadzenia standardowego rachunku płatniczego.

Zgodnie z art. 7 ustawy Prawo przedsiębiorców:

- 1) mikroprzedsiębiorca to przedsiębiorca, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełnił łącznie następujące warunki:
 - zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz
 - osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 mln euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 2 mln euro,
- 2) mały przedsiębiorca to przedsiębiorca, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełnił łącznie następujące warunki:
 - zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz
 - osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 10 mln euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 10 mln euroi który nie jest mikroprzedsiębiorcą,
- 3) średni przedsiębiorca to przedsiębiorca, który w co najmniej jednym roku z dwóch ostatnich lat obrotowych spełnił łącznie następujące warunki:
 - zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz
 - osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 mln euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczyły równowartości w złotych 43 mln euroi który nie jest mikroprzedsiębiorcą i małym przedsiębiorcą.

Do niniejszej analizy wybrane zostały podstawowe rachunki płatnicze (bieżące i pomocnicze), które spośród ofert danego banku, zwanego dalej również „dostawcą/dostawcą usług płatniczych”, zostały

wytypowane jako najbardziej standardowe i skierowane do wybranej grupy klientów mikroprzedsiębiorców i MŚP. Większość analizowanych banków oferuje rachunki płatnicze w ramach oferty pakietowej, zawierającej zestaw produktów i usług finansowych udostępnianych na warunkach preferencyjnych.

Niniejsze opracowanie zostało wykonane według analogicznych założeń jak w latach 2016-2017:

- Analizą objęto 16 banków komercyjnych, tych samych co w latach ubiegłych, posiadających dedykowaną ofertę dla mikroprzedsiębiorców oraz dla przedsiębiorców klasyfikowanych do grupy MŚP, z wyłączeniem banków spółdzielczych. Wykaz dostawców oraz nazw rachunków/pakietów/kont podlegających analizie zawarty jest w załącznikach do niniejszego opracowania.
- Analizie poddano 24 oferty pakietowe dedykowane dla mikroprzedsiębiorców i 18 ofert dedykowanych dla MŚP, których wybór został dokonany na podstawie analizy dostępnych w danym miesiącu informacji umieszczonych w Tabeli Opłat i Prowizji (TOiP) i na stronach www poszczególnych dostawców usług płatniczych, z także w wyniku uzyskanych informacji od pracowników infolinii analizowanych dostawców, przy czym pozycja procentowa określa maksymalną opłatę za usługę, a pozycja kwotowa stałą lub minimalną opłatę za usługę.
- Badaniom podlegały opłaty za prowadzenie podstawowych rachunków płatniczych, tj. rachunku bieżącego (rachunku podstawowego firmy do przeprowadzania rozliczeń pieniężnych wynikających z prowadzonej działalności gospodarczej) oraz rachunku pomocniczego (rachunku dedykowanego/celowego), oferowanych samodzielnie lub w ofercie pakietowej, często zwanej „Kontem” wraz z podstawowymi usługami płatniczymi takimi jak: wpłaty i wypłaty gotówki, polecenie przelewu, polecenie zapłaty oraz zlecenia stałe realizowane w różnych kanałach dystrybucji (placówka, Internet, telefon).
- Wynikowe średnie ceny usług płatniczych są średnimi arytmetycznymi wyliczonymi z opłat za usługi oferowane przez poszczególnych dostawców.
- W przypadku braku konkretnej pozycji opłaty, w dostępnych na stronach internetowych TOiP, w załączniku prezentującym stawki opłat wstawiana jest kreska, a w dalszej części opracowania taka pozycja jest traktowana jako usługa niedostępna w ramach danej oferty.
- W przypadku kart płatniczych analiza obejmuje wyłącznie karty debetowe, które są wydawane jako karty podstawowe do analizowanych rachunków.

Prezentowana analiza obarczona jest ryzykiem niepełnej porównywalności związanym z różnorodną prezentacją przez wytypowanych dostawców swoich ofert oraz różnorodnym sposobem opisu poszczególnych pozycji opłat i prowizji w dostępnych TOiP, co komplikuje opracowanie obiektywnych metod porównawczych. Przykładem takiej rozbieżności jest podawanie przez dostawcę usług płatniczych ceny za korzystanie z danego instrumentu płatniczego przy jednoczesnym wskazaniu warunków, których spełnienie zwalnia klienta z ponoszenia opłaty lub brak danej usługi w dostępnym taryfikatorze, a zgodnie z informacjami marketingowymi występującymi na stronie internetowej danego dostawcy, wynikałoby, że taka usługa jest dla klienta dostępna.

W związku z tym w **Załączniku nr 1 i Załączniku nr 2** w kolumnie „Opłata miesięczna za prowadzenie rachunku bieżącego/rachunku pomocniczego” oraz w **Załączniku nr 3 i Załączniku nr 4** w kolumnie „Opłata miesięczna za użytkowanie karty” prezentowane są standardowe ceny ww. usług, natomiast wszelkie warunki zwalniające z opłaty opisane są w przypisach pod tabelami.

2. Wysokość opłat i prowizji za podstawowe usługi płatnicze

Dane potrzebne do analizy zostały zebrane na podstawie ogólnie dostępnych informacji (m.in. ze stron internetowych dostawców usług płatniczych oraz ich infolinii) o wysokości podstawowych rodzajów prowizji i opłat. Analogicznie jak w ubiegłym roku wśród wybranych dostawców znajdują się największe oraz kilka mniejszych banków komercyjnych, z wyłączeniem oferty banków spółdzielczych, co pozwala uznać uzyskane rezultaty za reprezentatywne dla całego sektora bankowego¹. W celu wyjaśnienia sposobu oddziaływania dostawców usług płatniczych na zachowania klientów, zaprezentowano również wysokość opłat za realizację poleceń przelewu w zależności od sposobu komunikowania się klienta z dostawcami, a ponadto przedstawiono wysokość opłat za realizację zleceń stałych (są szczególnym rodzajem przelewu) oraz poleceń zapłaty.

2.1. Oferta dla mikroprzedsiębiorców

U wszystkich badanych dostawców usług płatniczych opłata za obsługę rachunku płatniczego jest opłatą pobieraną w cyklu miesięcznym.

- Na 16 analizowanych dostawców w 8 przypadkach do analizy przyjęto więcej niż jeden pakiet dedykowany dla mikroprzedsiębiorców, dlatego badanie obejmuje analizę 24 ofert/pakietów produktów i usług, których podstawę stanowi rachunek bieżący.
- W 2017 r. analizie podlegało 25 ofert/pakietów, jednakże w okresie ostatniego roku jeden z analizowanych dostawców wycofał jedną ze swoich ofert.
- Jeden z dostawców kompleksowo zmodyfikował swoją ofertę dedykowaną tej grupie klientów, zmieniając nie tylko nazwę, ale także parametry cenowe.
- Kolejnych 5 dostawców dokonało zmian w taryfikatorach, jednej lub więcej wybranych pozycji, w ramach analizowanych ofert (8 ofert), przy czym u 4 dostawców zmiana taryfy polegała głównie na podwyższeniu wybranych opłat, a tylko jeden dostawca dokonał obniżenia miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku.
- Pozostałych 11 dostawców nie wprowadziło zmian cenowych.

¹ Wg danych NBP na dzień 30 września 2018 r. udział liczby prowadzonych rachunków depozytów bieżących rozliczeniowych, szesnastu analizowanych banków, dla grup podmiotów:

1. „Rolnicy indywidualni i przedsiębiorcy indywidualni”, wynosił:
 - 69,90% dla całego sektora bankowego,
 - 98,34% dla całego sektora bankowego, z wyłączeniem banków spółdzielczych.
2. „Pozostałe instytucje finansowe, przedsiębiorstwa niefinansowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych”, wynosił:
 - 79,67% dla całego sektora bankowego,
 - 94,57% dla całego sektora bankowego, z wyłączeniem banków spółdzielczych.

2.1.1. Opłata za prowadzenie rachunku bieżącego

Średnia miesięczna opłata za prowadzenie standardowego rachunku bieżącego dla klientów mikroprzedsiębiorców wynosi 14,38 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 40,00 zł, co stanowi nieznaczny wzrost w stosunku do ubiegłego roku o 0,14 zł, gdzie średnia opłata wynosiła 14,24 zł. Na wzrost średniej opłaty miało wpływ podwyższenie opłaty za prowadzenie rachunku u dwóch z analizowanych dostawców z 0,00 zł do 15,00 zł oraz wycofanie przez jednego z dostawców jednej z trzech wcześniej analizowanych ofert.

Ponadto:

- Sześciu dostawców posiada ofertę (6 ofert), w ramach której prowadzenie rachunku bieżącego jest bezpłatne, bez konieczności realizacji dodatkowych warunków.
- Pięciu dostawców posiada ofertę (6 ofert) ze stałą opłatą miesięczną w wysokości od 19,00 zł do 40,00 zł bez względu na rodzaj przeprowadzanych na rachunku transakcji.
- Jedenastu dostawców posiada ofertę (12 ofert), w ramach której opłata za prowadzenie rachunku bieżącego ma charakter warunkowy, a spełnienie tych warunków uprawnia do zwolnienia klienta z ponoszenia tej opłaty lub jej obniżenia. Warunki uprawniające do zwolnienia lub obniżenia miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku bieżącego u badanych dostawców są zróżnicowane. Poniżej przedstawiono wykaz warunków zwalniających z ponoszenia miesięcznej opłaty lub jej obniżenia:
 - Wykonanie w danym miesiącu kalendarzowym jednego przelewu do ZUS i dokonanie operacji bezgotówkowych kartą debetową na sumę co najmniej 500,00 zł.
 - Spełnienie co najmniej jednego z poniższych warunków:
 - wpływ na rachunek w kwocie minimum 2.000 zł w danym miesiącu kalendarzowym (z wyłączeniem wpływów z tytułu rozliczenia depozytów terminowych lub udzielonych kredytów i pożyczek oraz przelewów wewnętrznych między rachunkami klienta),
 - wykonanie minimum jednego przelewu do ZUS lub US (lub inny podatkowy),
 - rozliczenie minimum jednej transakcji z terminala wydanego przez Bank,
 - wykonanie minimum jednej transakcji wymiany walut w Banku,
 - wykonanie minimum jednej płatności na rzecz wynikającej z umowy leasingowej danego dostawcy.
 - Wykonanie jednego przelewu do ZUS lub US lub wpływ środków rozumiany jako suma wpływów środków na rachunek w wysokości minimum 2.000,00 zł w danym miesiącu kalendarzowym, z wyłączeniem przelewów między rachunkami własnymi Klienta w Banku.
 - Wykonanie w danym miesiącu jednego przelewu do ZUS o minimalnej wartości 200,00 zł. Brak realizacji warunku - opłata w wysokości 25,00 zł pobierana w miesiącu następującym po miesiącu, w którym nie wykonano płatności. Dopuszczalne jest otwarcie tylko jednego konta podstawowego.
 - Wykonanie w danym miesiącu minimum jednego przelewu do ZUS w miesiącu, którego opłata dotyczy. Realizacja łącznego wpływu na rachunek kwoty co najmniej 2.000,00 zł

- w danym miesiącu oraz posiadania aktywowanej karty debetowej w miesiącu, którego opłata dotyczy.
- Wykonanie co najmniej jednego przelewu do ZUS z rachunku w danym miesiącu kalendarzowym lub posiadanie na koniec danego miesiąca kalendarzowego aktywnej umowy leasingu zawartej z firmą leasingową będącą w grupie dostawcy.
 - Realizacja łącznego wpływu zewnętrznego na rachunek w poprzednim miesiącu w wysokości minimum 1.000,00 zł lub jeżeli z rachunku był wykonany minimum jeden przelew do ZUS lub US.
 - Posiadanie średniego miesięcznego salda depozytowego łącznie na wszystkich rachunkach o charakterze bieżącym w wysokości co najmniej 3.000,00 zł.
 - Posiadanie średniego salda miesięcznego na koncie (liczone jako średnia z sald występujących na rachunku bieżącym w PLN i rachunkach pomocniczych na koniec każdego dnia w miesiącu kalendarzowym) w wysokości minimum 3.000,00 zł.
 - Opłata wynosi 10,00 zł, gdy średnie saldo miesięczne na koncie (liczone jako średnia z sald występujących na rachunku bieżącym w PLN i rachunkach pomocniczych na koniec każdego dnia w miesiącu kalendarzowym) wynosi 5.000,00 zł.
 - Realizacja wpływu na rachunki Klienta (zgodnie z definicją Sumy Wpływów opisaną w TOiP) w poprzednim miesiącu kalendarzowym w wysokości minimum 2.000,00 zł.
- Pięciu badanych dostawców (6 ofert) stosuje preferencje dla firm rozpoczynających działalność gospodarczą, polegającą na niepobieraniu opłaty od klientów, którzy prowadzą działalność gospodarczą maksymalnie 6 miesięcy lub krócej niż 12 miesięcy (tzw. Start-up), przez okres 6 lub 12 miesięcy od daty podpisania umowy rachunku. Po wyznaczonym okresie preferencji dostawca zaczyna pobierać opłaty, zgodnie z obowiązującym cennikiem.
 - Jeden dostawca nie pobiera miesięcznej opłaty przez okres pierwszych trzech miesięcy od nowo pozyskanego klienta, bez względu na staż prowadzonej przez niego działalności, tzw. oferta powitalna.
 - Jeden dostawca nie pobiera opłaty za prowadzenie konta przez okres 24 miesięcy od daty otwarcia rachunku. Po tym okresie opłata jest pobierana, zgodnie z obowiązującą taryfą.

2.1.2. Opłata za prowadzenie rachunku pomocniczego (kolejnego rachunku)

Średnia miesięczna opłata za prowadzenie rachunku pomocniczego dla mikroprzedsiębiorców wynosi 12,20 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 25,00 zł i jest to nieznaczny wzrost o 0,10 zł w stosunku do roku ubiegłego, gdzie średnia opłata wynosiła 12,10 zł.

Wg danych na 15 października 2018 r. w ofercie rachunków pomocniczych nastąpiły trzy zmiany cenowe, polegające na podwyższeniu opłaty przez jednego dostawcę za prowadzenie rachunku w przypadku dwóch analizowanych ofert (z 0,00 zł do 5,00 zł) oraz na obniżeniu opłaty w ofercie innego dostawcy (z 25,00 zł do 10,00 zł), które miały wpływ na nieznaczne podwyższenie średniej opłaty za prowadzenie rachunku.

Ponadto:

- U trzech dostawców prowadzenie rachunku pomocniczego w analizowanych ofertach (3 oferty) jest bezpłatne, bez konieczności realizacji przez klienta dodatkowych warunków transakcyjnych, przy czym dwóch dostawców limituje liczbę bezpłatnych rachunków od 1 do 3 rachunków, a za każdy kolejny klient ponosi opłatę zgodnie z taryfikatorem odpowiednio 8,00 zł i 5,00 zł.
- Jedenastu dostawców (15 ofert) posiada przynajmniej jedną ofertę, w ramach której opłata za rachunek jest w stałej wysokości i wynosi od 5,00 zł do 25,00 zł.
- Dwóch dostawców nie posiada wyodrębnionych w taryfikatorze rachunków pomocniczych, a jeden z dostawców nie udostępnia rachunku pomocniczego w jednej z analizowanych ofert.
- U dwóch dostawców znajduje się oferta, w ramach której opłata za prowadzenie rachunku pomocniczego ma charakter warunkowy, a spełnienie tych warunków uprawnia do zwolnienia z miesięcznej opłaty lub jej obniżenia, przy czym warunki uprawniające do zwolnienia z miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku bieżącego u każdego z badanych dostawców są inne, tj.:
 - Opłata za rachunek wynosi 5,00 zł pod warunkiem utrzymania średniego miesięcznego salda na rachunku w wysokości 10.000,00 zł. W przypadku braku realizacji tego warunku opłata wynosi 25,00 zł.
 - Opłata za prowadzenie rachunku wynosi 0,00 zł w przypadku wykonania jednego przelewu do ZUS lub US lub realizacji warunku polegającego na łącznych wpływach na rachunek w wysokości 2.000,00 zł w danym miesiącu kalendarzowym, z wyłączeniem przelewów między rachunkami własnymi klienta.

2.1.3. Opłata za realizację polecenia przelewu w oddziale

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu w oddziale dla klientów mikro wynosi 10,21 zł i waha się w przedziale od 4,99 zł do 20,00 zł i jest to nieznaczny wzrost w stosunku do ubiegłego roku o 0,21 zł, gdzie średnia opłata wynosiła 10,00 zł. Wzrost średniej opłaty spowodowany jest tylko wyliczeniowym efektem związanym z wycofaniem z analizy jednej oferty produktowej, a nie rzeczywistym obniżeniem opłaty przez któregoś z analizowanych dostawców.

- Analogicznie jak w latach ubiegłych, opłata za realizację przelewu w oddziale obowiązuje u wszystkich szesnastu analizowanych dostawców, przy czym jeden z nich zwalnia klienta z opłaty w przypadku wykonania pierwszego przelewu w miesiącu, natomiast za każdy kolejny klient już ponosi opłatę w wysokości 9,99 zł.

2.1.4. Opłata za realizację internetowego polecenia przelewu

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu przez Internet dla klientów wynosi 0,16 zł i opłata nie uległa zmianie w stosunku do roku ubiegłego. Opłaty wahają się w przedziale od 0,00 zł do 5,00 zł..

- Analizowana oferta wykazuje, że realizacja przelewów przez Internet odbywa się zazwyczaj bez opłat, ale brak pobierania opłat ma w większości przypadków charakter warunkowy. Większość dostawców w swoich ofertach stosuje warunek ograniczonej liczby bezpłatnych przelewów internetowych (14 ofert u 10 dostawców). Udostępniana liczba bezpłatnych

przelewów to 1, 3, 5, 15, 20, 30, 40 i 100 sztuk, po realizacji których klient ponosi opłatę w wysokości od 0,80 zł do 5,00 zł za realizację każdego kolejnego przelewu.

- Sześciu dostawców (6 ofert) nie pobiera opłat za realizację przelewów internetowych, bez względu na liczbę ich realizacji w miesiącu.
- Trzy z analizowanych ofert mają stałą opłatę za wykonanie przelewu internetowego w wysokości 0,50 zł, 1,00 zł i 1,50 zł.
- Jeden dostawca stosuje opłatę uwarunkowaną aktywnością klienta - w przypadku gdy klient nie spełni warunku aktywności, tj. nie wykona jednego przelewu do ZUS lub US lub jego wpływy na rachunek w danym miesiącu kalendarzowym nie wyniosą minimum 2.000,00 zł, wówczas ponosi opłatę w wysokości 0,90 zł. Spełnienie warunku aktywności zwalnia z ponoszenia tej opłaty.

2.1.5. Opłata za realizację polecenia przelewu przez telefon

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu przez telefon dla klientów mikro wynosi 5,57 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 20,00 zł. Opłaty w badanym okresie nie uległy zmianie, a wzrost średniej o 0,03 zł jest tylko wyliczeniowym efektem związanym z nieuwzględnieniem w analizie wycofanej z rynku oferty produktowej. Opłata za realizację przelewu przez telefon obowiązuje u czternastu analizowanych dostawców.

- Opłaty tej nie ponoszą klienci dwóch dostawców, przy czym liczba darmowych przelewów jest limitowana do 1 i 15 miesięcznie, a za każdy kolejny przelew klient ponosi opłatę w wysokości od 1,50 zł do 9,99 zł.
- Z opcji takiej nie mogą skorzystać posiadacze trzech analizowanych ofert u dwóch dostawców.

2.1.6. Opłata za realizację polecenia zapłaty

Średnia opłata za realizację polecenia zapłaty wynosi 0,97 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 5,00 zł. W badanym okresie jeden dostawca podwyższył opłatę za realizację polecenia zapłaty, co m.in. wpłynęło na nieznaczny wzrost średniej o 0,14 zł.

- Realizacja polecenia zapłaty jest bez opłat w ofercie siedmiu dostawców (10 ofert), a u pozostałych dostawców opłata jest pobierana w wysokości od 0,80 zł do 5,00 zł.
- W przypadku jednego dostawcy brak jest dostępnej usługi w taryfikatorze w ramach analizowanej oferty.

2.1.7. Opłata za realizację zlecenia stałego w oddziale

Średnia opłata za realizację zlecenia stałego wynosi 4,29 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 15,00 zł. W badanym okresie jeden dostawca obniżył opłatę z 9,50 zł do 5,00 zł, a u pozostałych dostawców opłaty nie uległy zmianie.

- Trzech dostawców nie pobiera opłaty za realizację zlecenia stałego realizowanego w oddziale dla 4 analizowanych ofert.

- U pozostałych dostawców wysokość opłaty jest bardzo zróżnicowana, gdzie najniższa opłata wynosi 1,00 zł, a najwyższa 15,00 zł.

2.1.8. Opłata za realizację zlecenia stałego przez Internet

Średnia opłata za realizację zlecenia stałego przez Internet wynosi 1,04 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 5,00 zł. Opłaty w badanym okresie nie uległy zmianie, a podwyższenie średniej o 0,05 zł jest wyliczeniowym efektem nieuwzględnienia w analizie wycofanej z rynku oferty produktowej.

- U jednego dostawcy (dla 2 ofert) brak jest w taryfikatorze pozycji dotyczącej możliwości realizacji zlecenia stałego poprzez kanał internetowy.
- U sześciu dostawców (dla 8 ofert) realizacja zlecenia stałego w kanale internetowym jest ustalona bezwarunkowo na poziomie 0,00 zł.
- Dwóch dostawców (dla 3 ofert) limituje liczbowo brak pobierania opłaty do 15, 20 lub 40 operacji w miesiącu, a za każdą kolejną operację klient ponosi opłatę wynikającą z taryfikatora w wysokości od 0,90 zł do 1,50 zł.
- Ośmiu dostawców (dla 11 ofert) pobiera stałą opłatę w wysokości od 0,80 zł do 5,00 zł.

2.1.9. Opłata za realizację wpłaty gotówkowej otwartej na rachunek własny u dostawcy

- Średnia opłata za wpłatę gotówkową w kasie wynosi 0,33% kwoty wpłaty, jednak nie mniej niż 6,04 zł, i jest to wzrost w stosunku do roku ubiegłego o 0,05 p.p. w pozycji procentowej i 1,04 zł w pozycji kwotowej, gdzie średnia opłata wynosiła 0,28% (minimum 5,00 zł). Na wzrost średniej opłaty miało wpływ podwyższenie opłaty z 0,00 zł do 0,50% (minimum 10,00 zł) w dwóch ofertach jednego dostawcy oraz wycofanie z analizy jednej oferty produktowej. Najniższa opłata za realizację wpłaty gotówkowej otwartej na rachunek własny w kasie dostawcy wynosi 0,00 zł, a najwyższa 0,65% kwoty wpłaty, jednak nie mniej niż 10,00 zł.
- W związku z wycofaniem przez jednego z analizowanych dostawców jednej oferty produktowej, która umożliwiała wpłatę za 0,00 zł oraz podwyższeniem opłaty w kolejnych dwóch ofertach z 0,00 zł do 0,50% (minimum 10,00 zł), zmalała liczba dostawców z trzech do dwóch posiadających ofertę (2 oferty), która umożliwia bezwarunkowe dokonywanie wpłat na rachunek firmowy bez ponoszenia opłat.
- Analogicznie jak w roku ubiegłym, trzech z analizowanych dostawców ma dla 4 ofert wprowadzone ograniczenia darmowych wpłat, limitujące liczbę bezpłatnych wpłat do 1, 3, 5 lub 10 miesięcznie.
- Pozostali dostawcy za wpłatę gotówkową pobierają stałą opłatę, stosunkowo wysoką (od 4,00 zł do 0,65% wpłacanej kwoty, jednak nie mniej niż 10,00 zł), tak aby przekierować klientów na wykonywanie transakcji bezgotówkowych.

Z kolei za wpłatę bilonu w formie otwartej w kasie dostawcy średnia opłata wynosi 0,48% kwoty wpłaty, jednak nie mniej niż 6,70 zł. W stosunku do roku ubiegłego, gdzie opłata ta wynosiła 0,38% (minimum 5,18 zł), nastąpił wzrost o 0,10 p.p. w pozycji procentowej i o 1,52 zł w pozycji kwotowej. Na wzrost średniej opłaty miało wpływ podwyższenie opłaty przez dwóch dostawców w trzech

analizowanych ofertach oraz pozyskanie dodatkowych informacji wpływających na uzupełnienie tej pozycji opłat u dostawcy, który w ubiegłym roku nie był brany do analizy.

Dodatkowo należy podkreślić, że powyżej określonej wartości lub liczby sztuk wpłacanego bilonu (powyżej 20, 50, 100 lub 200) dostawcy pobierają zazwyczaj dodatkową wysoką opłatę za obsługę bilonu wg zróżnicowanych poniższych warunków:

- Wpłata powyżej 50 sztuk monet skutkuje dodatkową opłatą w wysokości 5,00% (minimum 10,00 zł).
- Opłata dodatkowa w wysokości 1,00% kwoty bilonu za wpłaty powyżej 500,00 zł, w których udział bilonu stanowi powyżej 5,00% wartości wpłaty.
- Opłata za wpłatę gotówkową dokonaną z udziałem bilonu powyżej 100 sztuk wynosi 1,00% (minimum 10,00 zł).
- Opłata dodatkowa do standardowej opłaty za wpłatę gotówki bilonu w liczbie powyżej 50 sztuk wynosi 0,60% (minimum 20,00 zł).
- Opłata dodatkowa za wpłatę otwartą dokonaną w całości w bilonie, pobierana dodatkowo wraz z opłatą za wpłatę gotówkową, w wysokości 1,50% (minimum 10,00 zł). Opłaty tej nie pobiera się, gdy wpłata w bilonie nie przekracza 20,00 zł, w przypadku gdy wpłata jest dokonywana w bilonie i banknotach.
- Opłata dodatkowa za wpłatę w bilonie powyżej 50 sztuk w wysokości 1,00% (minimum 20,00 zł).
- Opłata za wpłaty gotówkowe w bilonie powyżej 50 sztuk opłata wynosi 1,00% (minimum 10,00 zł).
- Dla wpłaty zawierającej bilon powyżej 200 sztuk, a wartość bilonu przekracza 200,00 zł - opłata dodatkowa wynosi 1,00% (minimum 20,00 zł).
- Opłata dodatkowa za wpłatę bilonu powyżej 50 szt. wynosi 10,00% (minimum 50,00 zł) i jest pobierana każdorazowo.
- Dodatkowa opłata za wpłatę bilonu wynosi: do 20 sztuk – 0,00 zł; od 21 do 50 sztuk - 10,00 zł; od 51 do 100 sztuk- 20,00 zł; powyżej 100 sztuk – 2,00% (minimum 30,00 zł).

2.1.10. Opłata za realizację wpłat we wpłatomatach/bankomatach z funkcją wpłaty

Średnia opłata za wpłatę we wpłatomacie lub bankomacie z funkcją wpłaty (własnym lub obcym) wynosi 0,13% (minimum 0,53 zł), przy czym najniższa opłata wynosi 0,00 zł, a najwyższa 0,70% (minimum 5,00 zł).

W stosunku do roku ubiegłego opłaty w badanym okresie uległy nieznacznej zmianie, gdzie nastąpił wzrost opłaty o 0,03 p.p. w pozycji procentowej (z 0,10% do 0,13%) i spadek opłaty o 0,18 zł w pozycji kwotowej (z 0,71 zł do 0,53 zł).

Na powyższe zmiany miało wpływ podwyższenie opłaty procentowej u dwóch dostawców (z 0,10% do 0,20% oraz z 0,00% do 0,39%), obniżenie opłaty minimalnej u jednego dostawcy (z 3,00 zł do 0,00 zł) oraz udostępnienie usługi klientom przez kolejnego dostawcę w cenie 0,00 zł.

- Czterech z analizowanych dostawców (7 ofert) nie posiada dostępnych dla klientów wplatomatów/bankomatów z funkcją wpłat, przy czym jeden z nich nie udostępnia tej usługi tylko dla jednej oferty.
- Siedmiu dostawców (10 ofert) nie pobiera opłaty za wpłaty w udostępnionych wplatomatach własnych lub wytypowanych sieci.
- Jeden dostawca limituje bezpłatną liczbę wpłat do 5 sztuk w udostępnianej sieci.

2.1.11. Opłata za realizację wpłat gotówkowych w formie zamkniętej

Średnia opłata za wpłatę gotówkową zamkniętą w kasie dostawcy wynosi 0,30% kwoty wpłaty, jednak nie mniej niż 11,21 zł, i uległa ona zmianie w stosunku do ubiegłego roku, gdzie opłata wynosiła 0,28% (minimum 10,50 zł). Wzrost opłaty o 0,02 p.p. w pozycji procentowej i o 0,71 zł w pozycji kwotowej wynika z faktu podwyższenia tej opłaty przez jednego dostawcę w dwóch analizowanych ofertach.

Z kolei średnia opłata za wpłatę do wrzutni/skarbca nocnego wynosi 0,28% kwoty wpłaty, jednak nie mniej niż 7,67 zł i jest o 0,02 p.p. wyższa w pozycji procentowej i o 0,84 zł wyższa w pozycji kwotowej od średniej ubiegłorocznej, która wynosiła 0,26% (minimum 6,83 zł). Na zmianę średniej opłaty miało wpływ podwyższenie tej opłaty przez jednego dostawcę w dwóch analizowanych ofertach.

- Dziewięciu z analizowanych dostawców udostępnia możliwość realizacji wpłaty zamkniętej w kasie oraz we wrzutni.
- Jeden dostawca udostępnia możliwość realizacji wpłaty zamkniętej tylko w kasie dostawcy.
- Wszyscy z analizowanych dostawców pobierają opłatę za dokonanie wpłaty w formie zamkniętej.
- Czterech z analizowanych dostawców od wpłat gotówkowych w formie zamkniętej w kasie banku zawierającej bilon, pobiera dodatkowe opłaty w wysokości:
 - 0,6% (minimum 20,00 zł) za wpłatę gotówki bilonu w liczbie powyżej 50 sztuk,
 - 1,00% min. 10,00 zł za wpłatę gotówki w bilonie,
 - 0,70% od wartości bilonu we wpłacie,
 - 1,00% (minimum 10,00 zł) za wpłatę gotówki bilonu w liczbie powyżej 50 sztuk.

2.1.12. Opłata za realizację wypłaty gotówkowej w oddziale

Średnia opłata za wypłatę gotówki w kasie wynosi 0,34% kwoty wypłaty, jednak nie mniej niż 6,25 zł, najniższa opłata wynosi 0,00 zł, a najwyższa 0,65% (minimum 10,00 zł). Pomimo nieznacznego obniżenia opłaty przez jednego dostawcę zauważalny jest minimalny wzrost średniej opłaty i jest to wynikiem nieuwzględnienia w analizie jednej oferty produktowej, która została wycofana z rynku przez jednego dostawcę.

- Dwóch dostawców w ramach swoich ofert (3 oferty) udostępnia 1, 5 lub 10 pierwszych wypłat bez opłat.
- Pozostali dostawcy udostępniają taką usługę ze stałą, relatywnie wysoką, opłatą (od 5,00 zł do 0,65% wypłacanej kwoty, jednak nie mniej niż 10,00 zł).

Szczegółowe informacje nt. opłat i prowizji w złotych stosowanych przez polskich dostawców usług płatniczych za prowadzenie rachunku płatniczego oraz realizację wpłat, wypłat, polecenia przelewu i polecenia zapłaty na rachunki odbiorców prowadzone u innych dostawców dla mikroprzedsiębiorstw wg stanu na dzień 15 października 2018 r. prezentuje **Załącznik nr 1**.

2.2. Oferta dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)

U wszystkich badanych dostawców opłata za obsługę bieżącego rachunku płatniczego jest opłatą pobieraną w cyklu miesięcznym.

Na 16 analizowanych dostawców w 2 przypadkach do analizy przyjęto więcej niż jedną ofertę rachunku dedykowaną dla MŚP, dlatego badanie obejmuje analizę 18 rachunków bieżących sprzedawanych samodzielnie lub w ramach ofert dedykowanych, analogicznie jak w analizie przeprowadzanej w ubiegłym roku, tj. wg danych na 15 października 2017 r.

- Dwóch dostawców dokonało modyfikacji oferty, zmieniając parametry cenowe oraz zmieniając nazwę handlową oferty kierowanej do tego sektora klientów.
- Kolejnych czterech dostawców dokonało zmian w taryfikatorach, jednej lub więcej wybranych pozycji, w ramach analizowanych ofert (4 oferty), przy czym w większości przypadków zmiana taryfy polegała głównie na podwyższeniu wybranych opłat.

2.2.1. Opłata za prowadzenie rachunku bieżącego

Średnia miesięczna opłata za prowadzenie standardowego rachunku płatniczego wynosi 43,94 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 100,00 zł i jest to wzrost o 2,22 zł w stosunku do roku ubiegłego, gdzie średnia opłata wynosiła 41,72 zł wynikający z podwyższenia opłaty za prowadzenie rachunku przez trzech dostawców (z 49,00 zł do 59,00 zł; z 50,00 zł do 70,00 zł oraz z 49,00 zł do 60,00 zł). Tylko jeden dostawca obniżył opłatę o 1,00 zł. Pozostali dostawcy utrzymali opłaty na takim samym poziomie jak w ubiegłym roku.

Ponadto:

- Dwóch dostawców posiada ofertę, w ramach której prowadzenie rachunku bieżącego jest bezpłatne, bez konieczności realizacji dodatkowych warunków.
- U ośmiu dostawców występują oferty (9 ofert) ze stałą opłatą w wysokości od 19,00 zł do 100,00 zł, w tym jeden dostawca nie pobiera tej opłaty w przypadku nowo założonej firmy (do 6 miesięcy od daty rozpoczęcia działalności) przez pierwsze 6 miesięcy od daty zawarcia umowy

rachunku, pod warunkiem comiesięcznego opłacania przez posiadacza zobowiązań do ZUS/US z tego rachunku.

- Pozostali dostawcy posiadają ofertę, w ramach której opłata za prowadzenie rachunku bieżącego ma charakter warunkowy, a spełnienie tych warunków uprawnia do zwolnienia z tej opłaty lub jej obniżenia, przy czym warunki uprawniające do zwolnienia z miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku bieżącego lub jej obniżenia, u każdego z badanych dostawców są inne, tj.:
 - Realizacja wpływu na rachunek w bieżącym miesiącu kalendarzowym w wysokości co najmniej 50.000,00 zł. Również brak jest opłat przez pierwszych 6 miesięcy dla podmiotów prowadzących działalność krócej niż 12 miesięcy.
 - Posiadanie średniego dziennego salda na rachunkach Klienta (bieżący i pomocniczy) w danym miesiącu kalendarzowym w wysokości minimum 40.000,00 zł.
 - Opłata nie jest pobierana, w przypadku gdy średniomiesięczne saldo na rachunkach Klienta wynosi 10.000,00 zł.
 - Opłata nie jest pobierana, w przypadku gdy średniomiesięczne saldo na rachunkach Klienta wynosi 25.000,00 zł.
 - Opłata za rachunek wynosi 0,00 zł, w przypadku gdy średnie miesięczne saldo na rachunkach bieżących i pomocniczych w PLN, z wyłączeniem rachunków specjalnych, wynosi 50.000,00 zł lub gdy Klient posiada kredyt w rachunku bieżącym.
 - Opłata za prowadzenie rachunku wynosi 15,00 zł, w przypadku gdy średnie saldo miesięczne na rachunku (liczone jako średnia z sald występujących na rachunku bieżącym w złotych i rachunkach pomocniczych konta na koniec każdego dnia w miesiącu kalendarzowym) wynosi minimum 10.000,00 zł.

2.2.2. Opłata za prowadzenie rachunku pomocniczego/kolejnego rachunku

Średnia miesięczna opłata za prowadzenie rachunku pomocniczego wynosi 16,81 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 100,00 zł i jest to wzrost o 1,81 zł w stosunku do ubiegłego roku, gdzie średnia opłata wynosiła 15,00 zł.

Wzrost ten wynika z podwyższenia opłaty za prowadzenie rachunku pomocniczego przez dwóch dostawców w swoich ofertach z 0,00 zł do 20,00 zł oraz z 20,00 zł do 29,00 zł.

Ponadto:

- Czterech dostawców w ramach oferty (4 oferty) nie pobiera opłaty za prowadzenie rachunku pomocniczego, bez konieczności realizacji przez klienta dodatkowych warunków.
- Trzech kolejnych dostawców (4 oferty) limituje liczbę bezpłatnych rachunków do 1, 2 lub 5 sztuk, zaś otwarcie każdego kolejnego rachunku wiąże się z ponoszeniem miesięcznej opłaty za jego prowadzenie w wysokości od 5,00 zł do 15,00 zł.
- U sześciu dostawców (7 ofert) występuje oferta ze stałą opłatą w wysokości od 15,00 zł do 100,00 zł, przy czym jeden dostawca obniża opłatę za prowadzenie rachunku o 50%, w przypadku gdy rachunek jest przeznaczony na gromadzenie środków zakładowego funduszu socjalnego.

- Dwóch dostawców nie posiada w taryfikatorach wyodrębnionych rachunków pomocniczych w ramach analizowanej oferty.
- Jeden dostawca warunkuje wysokość opłaty za prowadzenie rachunku pomocniczego, tj.:
 - opłata za rachunek wynosi 5,00 zł pod warunkiem utrzymania średniego miesięcznego salda na rachunku w wysokości 10.000 zł albo równowartości w innych walutach. Brak spełnienia tego warunku skutkuje tym, że opłata za rachunek wynosi 25,00 zł.

2.2.3. Opłata za realizację polecenia przelewu w oddziale

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu w oddziale wynosi 15,11 zł i waha się w przedziale od 4,99 zł do 35,00 zł i jest to wzrost o 1,69 zł w stosunku do roku ubiegłego, gdzie średnia opłata wynosiła 13,42 zł. Wzrost ten jest spowodowany podwyższeniem opłaty za tę usługę u dwóch dostawców: z 9,50 zł do 30,00 zł oraz z 15,00 zł do 25,00 zł.

- Analogicznie jak w latach ubiegłych, opłata za realizację przelewu w oddziale obowiązuje u wszystkich szesnastu analizowanych dostawców.

2.2.4. Opłata za realizację internetowego polecenia przelewu

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu przez Internet dla klientów wynosi 0,59 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 2,50 zł i jest o 0,01 zł wyższa od średniej ubiegłorocznej, w związku z podwyższeniem opłaty przez jednego dostawcę z 0,90 zł do 1,00 zł.

- Analogicznie jak w roku ubiegłym analizowana oferta wykazuje, że realizacja przelewów przez Internet u ośmiu badanych dostawców (10 ofert) odbywa się bez opłat, opłata u pięciu z nich (7 ofert) ma charakter warunkowy. Warunek ten to ograniczenie liczby bezpłatnych przelewów internetowych do 30, 40, 60 i 100 sztuk, po realizacji których klient ponosi opłatę w wysokości od 0,60 zł do 2,50 zł za realizację każdego kolejnego przelewu.
- Ośmiu dostawców (8 ofert) pobiera stałą opłatę za realizację przelewu w wysokości od 0,75 zł do 2,50 zł, przy czym jeden z analizowanych dostawców zastosował zasadę warunkowej stałej opłaty, która polega na wprowadzeniu opłaty w wysokości 1,50 zł za pierwsze 50 wykonanych przelewów, a za każdy kolejny przelew opłata wynosi 1,00 zł.

2.2.5. Opłata za realizację polecenia przelewu przez telefon

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu przez telefon wynosi 6,69 zł i jest o 0,01 zł wyższa od średniej ubiegłorocznej w związku z podwyższeniem opłaty przez jednego dostawcę z 0,90 zł do 1,00 zł, a wysokość opłaty jest bardzo zróżnicowana i waha się w przedziale od 1,00 zł do 30,00 zł.

- 5 dostawców nie udostępnia tej usługi (brak takiej pozycji w taryfikatorze).
- Opłata za realizację przelewu przez telefon obowiązuje u jedenastu analizowanych dostawców i wynosi od 1,00 zł do 30,00 zł, a wysokość opłaty w części przypadków (5 dostawców) kształtuje się na poziomie opłaty za realizację przelewu w kasie oddziałowej.

2.2.6. Opłata za realizację polecenia zapłaty

Średnia opłata za realizację polecenia zapłaty wynosi 1,24 zł i jest to wzrost w stosunku do roku ubiegłego o 0,13 zł. Na wzrost opłaty m.in. miało wpływ podwyższenie opłaty przez jednego dostawcę z 0,00 zł do 1,50 zł.

- Realizacja polecenia zapłaty jedynie w ofercie pięciu dostawców jest bez opłat, u pozostałych pobierana jest stała opłata, która waha się w przedziale od 0,80 zł do 5,00 zł.

2.2.7. Opłata za realizację zlecenia stałego w oddziale

Średnia opłata za realizację zlecenia stałego wynosi 4,34 zł i jest to wzrost o 0,48 zł w stosunku do roku ubiegłego, a wysokość opłaty waha się w przedziale od 0,00 zł do 15,00 zł. Na wzrost średniej opłaty miało wpływ podwyższenie opłaty przez jednego dostawcę z 2,00 zł do 10,00 zł.

- Dwóch dostawców, w ramach analizowanych ofert, nie pobiera opłaty za realizację zlecenia stałego realizowanego w oddziale.
- Jeden nie udostępnia takiej usługi (brak takiej pozycji w taryfikatorze).
- U pozostałych wysokość opłaty jest bardzo zróżnicowana.

2.2.8. Opłata za realizację zlecenia stałego przez Internet

Średnia opłata za realizację zlecenia stałego przez Internet wynosi 1,15 zł i kształtuje się na tym samym poziomie co w roku ubiegłym oraz waha się w przedziale od 0,00 zł do 3,00 zł.

- Tylko jeden z analizowanych dostawców nie udostępnia możliwości realizacji zlecenia stałego w kanale internetowym (brak pozycji w taryfikatorze).
- U pięciu dostawców występuje oferta (6 ofert), gdzie realizacja zlecenia stałego w kanale internetowych jest ustalona bezwarunkowo na poziomie 0,00 zł.
- U pozostałych opłata za realizację zlecenia stałego jest stała i wynosi od 0,80 zł do 3,00 zł.

2.2.9. Opłata za realizację wpłaty gotówkowej otwartej na rachunek własny

Średnia opłata za wpłatę gotówkową otwartą w kasie dostawcy wynosi 0,41% kwoty wpłaty, jednak nie mniej niż 8,08 zł, i jest wyższa niż w roku ubiegłym o 0,05 p.p w pozycji procentowej i o 1,72 zł w pozycji kwotowej, która to opłata wynosiła 0,36% (minimum 6,36 zł). Na wzrost średniej opłaty miało wpływ podwyższenie opłaty w pozycji procentowej przez trzech dostawców (z 0,30% do 0,50%; z 0,50% do 1,00% oraz z 0,35% do 0,50%), a w pozycji kwotowej przez czterech dostawców (z 5,00 zł do 10,00 zł; z 15,00 zł do 30,00 zł; z 5,00 zł do 12,00 zł oraz z 8,00 zł do 12,00 zł).

- Najniższa opłata za realizację wpłaty gotówkowej otwartej na rachunek własny w kasie dostawcy wynosi 0,00 zł, a najwyższa wynosi 1,00% kwoty wpłaty, jednak nie mniej niż 30,00 zł.
- Trzech dostawców posiada ofertę, która umożliwia dokonywanie wpłat na rachunek firmowy bez opłat, przy czym dwóch dostawców limituje liczbę bezpłatnych wpłat do 2 lub 5 sztuk

miesięcznie, zaś od każdej kolejnej wpłaty pobiera opłaty w wysokości 0,35% (minimum 4,00 zł lub 10,00 zł).

- Pozostali dostawcy za wpłatę gotówki pobierają stosunkowo wysoką stałą opłatę (od 4,00 zł do 1,00% kwoty wpłaty, jednak nie mniej niż 30,00 zł).

Z kolei za wpłatę bilonu w kasie dostawcy średnia opłata jest nieco wyższa i wynosi 0,54% kwoty wpłaty, jednak nie mniej niż 8,53 zł, i jest wyższa od średniej ubiegłorocznej, która wynosiła 0,46% (minimum 6,32 zł), o 0,08 p.p. w pozycji procentowej i o 2,21 zł w pozycji kwotowej. Na wzrost średniej opłaty miało wpływ podwyższenie opłaty w pozycji procentowej przez trzech dostawców (z 0,30% do 1,00%; z 0,50% do 1,00% i z 0,35% do 0,50%), a w pozycji kwotowej przez czterech dostawców (z 5,00 zł do 10,00 zł; z 15,00 zł do 30,00 zł; z 5,00 zł do 12,00 zł oraz z 8,00 zł do 12,00 zł) oraz pozyskanie dodatkowych informacji wpływających na uzupełnienie tej pozycji o opłaty u dostawcy, który w ubiegłym roku nie był brany do analizy.

Powyżej określonej wartości lub liczby sztuk wpłacanego bilonu dostawcy pobierają zazwyczaj dodatkową opłatę:

- Od wpłat zawierających ponad 100 sztuk bilonu dodatkowa prowizja wynosi 5,00% kwoty wpłaty w bilonie.
- Wpłata bilonu powyżej 50 sztuk skutkuje opłatą dodatkową w wysokości 5,00% (minimum 10,00 zł).
- Opłata dodatkowa, pobierana od wpłaty bilonu do kasy w formie otwartej, wynosi 2,00% od wartości bilonu.
- Opłata za wpłatę bilonu powyżej 100 sztuk wynosi 1,00% (minimum 10,00 zł).
- Opłata dodatkowa za wpłatę bilonu w liczbie przekraczającej 100 sztuk wynosi 0,50% (minimum 10,00 zł).
- Opłata dodatkowa do standardowej opłaty za wpłatę gotówki w liczbie powyżej 50 sztuk wynosi 0,60% (minimum 20,00 zł).
- Opłata dodatkowa za wpłatę bilonu w liczbie powyżej 50 sztuk wynosi 1,00% (minimum 20,00 zł).
- Opłata za wpłaty gotówkowe w bilonie powyżej 50 sztuk wynosi 1,00% (minimum 10,00 zł).
- W przypadku wpłaty zawierającej bilon powyżej 200 sztuk, a wartość bilonu przekracza 200,00 zł, opłata dodatkowa wynosi 1,00% (minimum 20,00 zł).

2.2.10. Opłata za realizację wpłat we wpłatomatach/bankomatach z funkcją wpłaty

Średnia opłata za wpłatę we wpłatomacie lub bankomacie z funkcją wpłaty (własnym lub obcym) wynosi 0,15% kwoty wpłaty, jednak nie mniej niż 1,53 zł, gdzie najniższa opłata wynosi 0,00 zł, najwyższa opłata maksymalna wynosi 0,70%, a najwyższa opłata minimalna 10,00 zł. Jest to spadek w stosunku do roku ubiegłego, gdzie średnia opłata wynosiła 0,17% (minimum 2,17 zł), w pozycji kwotowej o 0,64 zł oraz w pozycji procentowej o 0,02 p.p., co jest m.in. związane z przeliczeniem średnich w związku z wprowadzeniem tej usługi przez dwóch dostawców w ramach trzech analizowanych ofert oraz z obniżeniem minimalnej opłaty przez jednego dostawcę.

- Tylko dwóch z analizowanych dostawców (dla 3 ofert), zgodnie z prezentowanym taryfikatorem, nie udostępnia klientom wpłatomatów.
- 7 dostawców, w ramach 8 ofert, udostępnia możliwość dokonania wpłaty we wpłatomacie własnym lub wytypowanej sieci bez opłat.
- Pozostali dostawcy pobierają opłaty, przy czym 3 z nich nie pobiera opłaty za wpłaty do określonej przez dostawcę kwoty, tj. 50.000,00 zł lub 100.000,00 zł, powyżej której opłata jest pobierana.

2.2.11. Opłata za realizację wpłat gotówkowych w formie zamkniętej

Średnia opłata za wpłatę gotówkową w formie zamkniętej w kasie wynosi 0,30% kwoty wpłaty, jednak nie mniej niż 16,93 zł, i uległa ona zmianie w stosunku do roku ubiegłego, gdzie średnia opłata wynosiła 0,28% (minimum 15,00 zł), w szczególności w zakresie pozycji kwotowej. Średnia opłata minimalna wzrosła o 1,93 zł, na co miało wpływ podwyższenie tej opłaty przez trzech dostawców.

Z kolei średnia opłata za wpłatę w formie zamkniętej do wrzutni/skarbca nocnego wynosi 0,27% kwoty wpłaty, jednak nie mniej niż 8,82 zł i jest niższa w wartości procentowej o 0,01 p.p. oraz wyższa w wartości kwotowej o 1,09 zł od wartości ubiegłorocznej, która wynosiła 0,28% (minimum 7,73 zł). Na zmianę średniej opłaty miało wpływ podwyższenie opłaty w pozycji procentowej i kwotowej przez jednego dostawcę, podwyższenie opłaty w pozycji kwotowej przez kolejnego dostawcę oraz obniżenie opłaty w pozycji procentowej przez następnego dostawcę.

- Analogicznie jak w roku ubiegłym, dwunastu dostawców udostępnia możliwość realizacji wpłaty zamkniętej w kasie, a dziesięciu udostępnia możliwość dokonania wpłaty zamkniętej we wrzutni/skarbcu nocnym.
- Jeden z analizowanych dostawców nie ma określonej stawki w taryfikatorze dotyczącej opłaty za wpłaty w formie zamkniętej, jest to pozycja do indywidualnej negocjacji z klientem. W tym przypadku na potrzeby niniejszej analizy przyjęto, że opłata ta wynosi 0,00 zł.
- Czterech z analizowanych dostawców od wpłat gotówkowych w formie zamkniętej w kasie banku, zawierającej bilon, pobiera dodatkowe opłaty w wysokości:
 - 5,00% kwoty wpłaty w bilonie, od wpłat zawierających ponad 100 sztuk,
 - 0,6% (minimum 20,00 zł) za wpłatę gotówki bilonu w liczbie powyżej 50 sztuk,
 - 0,70% od wartości bilonu we wpłacie,
 - 1,00% (minimum 10,00 zł) za wpłatę gotówki bilonu w liczbie powyżej 50 sztuk.

2.2.12. Opłata za realizację wypłaty gotówkowej w kasie

Średnia opłata za wypłatę gotówki w kasie wynosi 0,38% kwoty wypłaty, jednak nie mniej niż 8,69 zł, i jest to wzrost w stosunku do roku ubiegłego, gdzie średnia opłata wynosiła 0,36% (minimum 6,75 zł), o 0,02 p.p. w pozycji procentowej i o 1,94 zł w pozycji kwotowej opłaty. Na wzrost średniej opłaty miało wpływ podwyższenie opłat przez czterech dostawców.

- Najniższa opłata wynosi 0,00 zł, a najwyższa w pozycji procentowej wynosi 0,90% kwoty wypłaty (do wyniku której dostawca dolicza jeszcze stałą kwotę w wysokości 15,00 zł), a w pozycji kwotowej nawet 30,00 zł.
- Jeden dostawca w ramach swojej oferty udostępnia dwie pierwsze wypłaty bez opłat. Pozostali udostępniają taką usługę odpłatnie.

Szczegółowe informacje nt. opłat i prowizji w złotych stosowanych przez polskich dostawców usług płatniczych za prowadzenie rachunku płatniczego oraz realizację wpłat, wypłat, polecenia przelewu i polecenia zapłaty na rachunki odbiorców prowadzone u innych dostawców dla małych i średnich przedsiębiorstw wg stanu na dzień 15 października 2018 r. prezentuje **Załącznik nr 2**.

3. Wysokość opłat i prowizji związanych z obsługą kart debetowych

Do materiału została dołączona także tabela, w której porównano stosowane przez polskich dostawców usług płatniczych opłaty związane z wydaniem i obsługą kart debetowych. Opłaty te dotyczą w szczególności: wydania lub użytkowania karty debetowej, wypłaty gotówki z użyciem karty debetowej w bankomatach (własnych, innych sieci w kraju i za granicą) oraz usługi cash back.

3.1. Karty debetowe dla mikroprzedsiębiorców

Podstawowe opłaty związane z użytkowaniem karty debetowej kształtują się następująco:

3.1.1. Opłata za wydanie karty

Wszyscy analizowani dostawcy nie pobierają opłaty za wydanie karty. Jednakże trzech z nich nie pobiera opłaty za wydanie tylko pierwszej karty do rachunku, a za każdą kolejną wydaną kartę pobierają opłatę w wysokości 20,00 lub 25,00 zł.

3.1.2. Roczna opłata za kartę

Analogicznie jak w ubiegłym roku tylko jeden z analizowanych dostawców pobiera roczną opłatę za kartę w wysokości 30,00 zł. Pozostali dostawcy nie pobierają takiej opłaty, a większość z nich nie wprowadza nawet takiej pozycji do taryfikatora.

3.1.3. Miesięczna opłata za użytkowanie karty

Średnia miesięczna opłata za użytkowanie karty debetowej wynosi 5,29 zł i jest to wzrost w stosunku do roku ubiegłego o 0,59 zł, gdzie średnia opłata wynosiła 4,70 zł.

Wg danych na 15 października 2017 r. nastąpiły trzy zmiany w zakresie opłaty za użytkowanie karty debetowej, które miały wpływ na podwyższenie średniej opłaty. Trzech dostawców podwyższyło opłatę za użytkowanie karty (z 5,00 zł do 7,00 zł; z 4,99 zł do 8,00 zł; z 0,00 zł do 5,00 zł).

Jeden dostawca nie posiada opłaty miesięcznej za użytkowanie karty, ponieważ w zamian pobiera opłatę roczną. Pozostali dostawcy pobierają opłatę miesięczną, przy czym w większości przypadków spełnienie określonych warunków może zwolnić posiadacza karty z ponoszenia opłaty za jej użytkowanie.

Ogólne warunki uprawniające do zwolnienia z opłat za użytkowanie karty to:

- minimalna wartość wykonanych miesięcznych operacji bezgotówkowych,
- minimalna liczba wykonanych transakcji bezgotówkowych.

Miesięczna opłata za kartę nie jest pobierana bądź jest zwracana w przypadku dokonania przez użytkownika kartą w ciągu miesiąca określonej liczby transakcji bezgotówkowych (jest to przedział od jednej do czterech transakcji) lub transakcji o wartości powyżej określonego przez dostawcę limitu kwotowego (w analizowanej ofercie przedział kwotowy waha się od 300,00 zł do 1.500,00 zł).

Spośród szesnastu analizowanych dostawców, u dwunastu miesięczna opłata za użytkowanie karty ma charakter warunkowy, przy czym:

- Dla jedenastu analizowanych kart warunek ma charakter wartościowy i jest nim wartość transakcji bezgotówkowych wykonanych kartą debetową.
- Dla dwóch analizowanych kart warunek ma charakter ilościowy i jest nim liczba transakcji bezgotówkowych wykonanych kartą debetową.
- Czterech dostawców ma stałą miesięczną opłatę za kartę, przy czym dwóch dostawców nie pobiera miesięcznej opłaty od pierwszej wydanej karty do rachunku.

3.1.4. Opłata za wypłatę gotówki z użyciem karty debetowej w bankomatach własnych

Średnia opłata za wypłatę gotówki z bankomatów własnych wynosi 0,00 zł i jest taka sama jak w roku ubiegłym, przy czym jeden z analizowanych dostawców nie pobiera opłaty za wypłaty z sieci własnych bankomatów w przypadku wypłat od minimum 100,00 zł. W przypadku wypłat kwoty niższej niż 100,00 zł jest pobierana opłata w wysokości 1,30 zł.

Należy zwrócić uwagę, że każdy z analizowanych dostawców, w przypadku braku bankomatów własnych, udostępnia wypłaty za 0,00 zł z sieci bankomatów zewnętrznych, tj. Euronet, Bankomat 24, eCard SA, Planet Cash Sp z o.o. lub sieci bankomatów innych banków.

3.1.5. Opłata za wypłatę w obcych bankomatach w kraju

Średnia opłata za wypłatę gotówki z bankomatów obcych w kraju wynosi 1,75% kwoty wypłaty, jednak nie mniej niż 3,06 zł, i nie uległa ona zmianie w stosunku do roku ubiegłego. Stawki opłat wartości minimalnych kształtują się u wszystkich analizowanych dostawców na poziomie 5,00 zł, a w przypadku procentu wypłacanej kwoty stawka waha się od 1,50% do 3,50% wartości transakcji.

- Bezwarunkowo nie pobiera opłaty siedmiu dostawców, przy czym czterech z nich ogranicza darmową liczbę wypłat do 1, 2 lub 5 transakcji miesięcznie.
- Jeden z badanych dostawców wprowadził warunek, iż opłata nie zostanie pobrana w przypadku realizacji transakcji bezgotówkowych, które zostaną rozliczone w danym miesiącu kalendarzowym na łączną kwotę 300,00 zł.

3.1.6. Opłata za wypłatę w obcych bankomatach za granicą

Średnia opłata za wypłatę gotówki z bankomatów obcych za granicą wynosi 2,53% kwoty wypłaty, jednak nie mniej niż 7,82 zł i jest to zmiana w stosunku do roku ubiegłego, gdzie opłata wynosiła 2,41% (minimum 7,53 zł). Na zmianę średniej wartości opłat, tj. na wzrost wartości procentowej o 0,12 p.p. i wzrost wartości kwotowej o 0,29 zł, miało wpływ podwyższenie opłaty przez jednego dostawcę z 0,00 zł do 2,00% (minimum 5,00 zł).

- Bezwarunkowo opłaty nie pobiera dwóch dostawców.
- Stawki opłat wartości minimalnych kształtują się w przedziale od 5,00 zł do 10,00 zł, a w przypadku wartości maksymalnych (procentu wypłacanej kwoty) stawka waha się od 2,00% do 4,00% wartości transakcji.

- Do każdej operacji wypłaty za granicą dolicza się dodatkowo odrębną opłatę za przewalutowanie, której wysokość kształtuje się u siedmiu analizowanych dostawców na poziomie 3,00%, a u pozostałych w przedziale od 0,00 do nawet 5,90%.

3.1.7. Opłata za usługę cash back

Średnia opłata za usługę wynosi 1,15 zł i jest to wzrost w stosunku do roku ubiegłego o 0,94 zł. Na wzrost średniej opłaty za usługę miało wpływ podwyższenie opłaty u jednego dostawcy oraz wprowadzenie tej usługi u dwóch innych dostawców.

- Wśród szesnastu analizowanych dostawców usługę cash back oferuje dziesięciu.
- Opłatę pobiera czterech z analizowanych dostawców i wynosi ona odpowiednio 0,50 zł, 0,60 zł, 1,50 zł lub 3,00% (minimum 10,00 zł) (w przypadku tego dostawcy do wyliczenia średniej została przyjęta opłata minimalna).
- Jeden dostawca wycofał usługę ze swojej oferty.

Szczegółowe informacje nt. opłat w złotych stosowanych przez polskich dostawców usług płatniczych związanych z obsługą kart debetowych dedykowanych dla klientów mikroprzedsiębiorstw wg stanu na 15 października 2018 r. prezentuje **Załącznik nr 3**.

3.2. Karty debetowe dla małych i średnich przedsiębiorstw

Podstawowe opłaty związane z użytkowaniem karty debetowej kształtują się następująco:

3.2.1. Opłata za wydanie karty

Podobnie jak w ubiegłym roku wszyscy analizowani dostawcy nie pobierają opłaty za wydanie karty. Jednakże dwóch z nich nie pobiera opłaty za wydanie pierwszej lub trzech pierwszych kart do rachunku, a za każdą kolejną wydaną kartę pobierają opłatę w wysokości 25,00 zł lub 30,00 zł. Jeden z badanych dostawców wprowadził warunek, że zostanie pobrana opłata w przypadku odstąpienia klienta od umowy karty w wysokości 30,00 zł.

3.2.2. Roczna opłata za kartę

Analogicznie jak w ubiegłym roku, tylko dwóch z analizowanych dostawców pobiera roczną opłatę za kartę w wysokości 30,00 zł i 50,00 zł. Pozostali dostawcy nie pobierają takiej opłaty, a większość z nich nie wprowadza nawet takiej pozycji do taryfikatora.

3.2.3. Miesięczna opłata za użytkowanie karty

Średnia miesięczna opłata za użytkowanie karty debetowej wynosi 3,73 zł i jest to wzrost w stosunku do roku ubiegłego o 0,13 zł, gdzie średnia opłata wynosiła 3,60 zł. Na wzrost średniej opłaty wpłynął fakt podwyższenia opłaty o 2,00 zł (z 5,00 zł do 7,00 zł) przez jednego dostawcę

Ponadto:

- Dwóch dostawców, którzy pobierają opłatę roczną za użytkowanie karty, nie posiadają takiej pozycji w TOiP.
- Dwóch dostawców posiada bezwarunkowe 0,00 zł za użytkowanie karty, a kolejnych dwóch dostawców nie pobiera miesięcznej opłaty za użytkowanie pierwszej wydanej do rachunku karty.
- Czterech dostawców ma stałą miesięczną opłatę za użytkowanie karty i kształtują się one w przedziale od 3,00 zł do 5,00 zł.
- Pozostali dostawcy nie pobierają miesięcznej opłaty za kartę bądź zwracają opłatę w przypadku dokonania kartą w ciągu miesiąca transakcji o wartości powyżej określonego przez dostawcę limitu kwotowego (u analizowanych dostawców przedział kwotowy waha się od 300,00 zł do 400,00 zł).

3.2.4. Opłata za wypłaty z bankomatów własnych

Średnia opłata za wypłatę gotówki z bankomatów własnych wynosi 0,35 zł i jest taka sama jak w roku ubiegłym.

Należy zwrócić uwagę, że każdy z analizowanych dostawców, w przypadku braku bankomatów własnych, udostępnia wypłaty, płatne lub nie, z sieci bankomatów zewnętrznych, np. Euronet, Bankomat 24, eCard SA, Planet Cash Sp z o.o. lub sieci bankomatów innych banków.

3.2.5. Opłata za wypłatę z bankomatów obcych w kraju

Średnia opłata za wypłatę gotówki z bankomatów obcych w kraju wynosi 2,21% kwoty wypłaty, jednak nie mniej niż 4,50 zł, i jest to nieznaczny spadek w stosunku do roku ubiegłego o 0,16 p.p. w pozycji procentowej i o 0,18 zł w pozycji kwotowej, gdzie średnia opłata wynosiła 2,37% (minimum 4,68 zł). Spadek ten wynika z obniżenia opłaty przez dwóch dostawców.

- Dwóch dostawców nie pobiera opłaty, przy czym jeden z nich ogranicza darmową liczbę wypłat do 3 miesięcznie.
- Jeden z analizowanych dostawców wprowadził możliwość wykupienia miesięcznego abonamentu, w wysokości 5,00 zł, za korzystanie bez opłat ze wszystkich bankomatów w kraju. Bez tego abonamentu opłata za każdą wypłatę wynosi 2,49 zł.
- Najwyższa z pobieranych opłat wynosi procentowo 4,50%, a kwotowo 7,00 zł.

3.2.6. Opłata za wypłatę z bankomatów obcych za granicą

Średnia opłata za wypłatę gotówki z bankomatów obcych za granicą wynosi 3,07% kwoty wypłaty, jednak nie mniej niż 8,44 zł, i jest to nieznaczny spadek w stosunku do roku ubiegłego o 0,03 p.p. i kwotowo o 0,06 zł, gdzie średnia opłata wynosiła 3,10% (minimum 8,50 zł). Spadek średniej opłaty za wypłaty z bankomatów obcych za granicą wynika z obniżenia opłaty przez jednego dostawcę.

- Stawki opłat wartości minimalnych kształtują się w przedziale od 5,00 zł do 12,00 zł, a w przypadku wartości maksymalnych, tj. procentu wypłacanej kwoty, stawki wahają się od 2,00% do 5,00% wartości transakcji.
- Do każdej operacji wypłaty za granicą dolicza się dodatkowo odrębną opłatę za przewalutowanie, której wysokość kształtuje się u siedmiu analizowanych dostawców na poziomie 3,00%, a u pozostałych dostawców opłata wynosi od 0,00 zł do nawet 5,90% kwoty przewalutowania.

3.2.7. Opłata za usługę cash back

Średnia opłata za usługę wynosi 1,24 zł i jest to o 0,84 zł więcej niż w roku ubiegłym (0,40 zł). Na wzrost średniej opłaty za usługę miało wpływ podwyższenie opłaty u jednego dostawcy oraz wprowadzenie tej usługi u kolejnego dostawcy.

- Wśród szesnastu analizowanych dostawców usługę cash back oferuje jedenastu. Usługa jest bezpłatna u sześciu dostawców, a u kolejnych pięciu dostawców jest płatna i wynosi odpowiednio 0,50 zł, 0,60 zł, 1,00 zł, 1,50 zł lub 3,00% (minimum 10,00 zł) (w przypadku tego dostawcy do wyliczenia średniej została przyjęta opłata minimalna).

Szczegółowe informacje nt. opłat w złotych stosowanych przez polskich dostawców usług płatniczych związanych z obsługą kart debetowych dedykowanych dla klientów MŚP wg stanu na 15 października 2018 r. prezentuje **Załącznik nr 4**.

4. Porównanie oferty dedykowanej dla mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw

Poniższa tabela (Tabela 1) zawiera zestawienie średnich wartości opłat głównych analizowanych pozycji dla obydwu segmentów klientów, tj. dla mikroprzedsiębiorców oraz dla MŚP.

Tabela 1: Średnie wartości opłat w 2018 r. vs 2017 r.

Lp.	Rodzaje analizowanych opłat	Cykliczność opłaty	Zestawienie średnich wartości opłat dla mikro 2017 r.		Porównanie średnich opłat między mikro a MŚP w 2017 r.	Zestawienie średnich wartości opłat dla MŚP 2017 r.		Zestawienie średnich wartości opłat dla mikro 2018 r.		Porównanie średnich opłat między mikro a MŚP w 2018 r.	Zestawienie średnich wartości opłat dla MŚP 2018 r.	
			%	zł		%	zł	%	zł		%	zł
1	Za prowadzenie rachunku bieżącego	miesięcznie	-	14,24	<	-	41,72	-	14,38	<	-	43,94
2	Za prowadzenie rachunku pomocniczego	miesięcznie	-	12,10	<	-	15,00	-	12,20	<	-	16,81
3	Za wypłatę gotówką w kasie banku (otwarta)	jednorazowa	0,28%	5,00	<	0,36%	6,36	0,33%	6,04	<	0,41%	8,08
4	Za wypłatę gotówką w kasie banku w bilonie	jednorazowa	0,38%	5,18	<	0,46%	6,32	0,48%	6,70	<	0,54%	8,53
5	Za wypłatę gotówką w wplatniaciu	jednorazowa	0,10%	0,71	<	0,17%	2,17	0,13%	0,53	<	0,15%	1,53
6	Za wypłatę gotówką w kasie banku (zamknięta)	jednorazowa	0,28%	10,50	≤	0,28%	15,00	0,30%	11,21	≤	0,30%	16,93
7	Za wypłatę gotówką w w w rzutni/skarbcu nocnym	jednorazowa	0,26%	6,83	<	0,28%	7,73	0,28%	7,67	> / <	0,27%	8,82
8	Za wypłatę gotówką w kasie banku (nieanalizowana)	jednorazowa	0,33%	6,20	<	0,36%	6,75	0,34%	6,25	<	0,38%	8,69
9	Realizacja polecenia przelewu w kasie banku	jednorazowa	-	10,00	<	-	13,42	-	10,21	<	-	15,11
10	Realizacja polecenia przelewu przez internet	jednorazowa	-	0,16	<	-	0,58	-	0,16	<	-	0,59
11	Realizacja polecenia przelewu - telefonicznie	jednorazowa	-	5,54	<	-	6,68	-	5,57	<	-	6,69
12	Realizacja polecenia zapłaty	jednorazowa	-	0,83	<	-	1,11	-	0,97	<	-	1,24
13	Realizacja zlecenia stałego - Oddział	jednorazowa	-	4,30	>	-	3,86	-	4,29	<	-	4,34
14	Realizacja zlecenia stałego - internet	jednorazowa	-	0,99	<	-	1,15	-	1,04	<	-	1,15
15	Opłata za użytkowanie karty	miesięczna	-	4,70	>	-	3,60	-	5,29	>	-	3,73
16	Wypłata gotówką w bankomatach własnych	jednorazowa	-	0,00	<	-	0,35	-	0,00	<	-	0,35
17	Wypłata gotówką w bankomatach obcych w kraju	jednorazowa	1,75%	3,06	<	2,37%	4,68	1,75%	3,06	<	2,21%	4,50
18	Wypłata gotówką w bankomatach za granicą	jednorazowa	2,41%	7,53	<	3,10%	8,50	2,53%	7,82	<	3,07%	8,44
19	Usługa cash back	jednorazowa	-	0,21	<	-	0,40	-	1,15	<	-	1,24
Średnia arytmetyczna z wybranych pozycji opłat			0,72%	5,16	<	0,92%	7,65	0,77%	5,50	<	0,92%	8,46

- Gdyby w sposób teoretyczny założyć, iż przeciętny mikroprzedsiębiorca korzysta z każdej usługi zawartej w powyższej tabeli i ponosi koszty w uśrednionej wysokości oraz nie spełnia warunków zwalniających go z ponoszenia danej opłaty, to średnia opłata za jedną taką usługę wyniosłaby: 5,50 zł dla opłat kwotowych i 0,77% dla opłat procentowych, a dla MŚP takie średnie opłaty wyniosłyby odpowiednio 8,46 zł i 0,92%.
- Zarówno w przypadku mikroprzedsiębiorstw, jak i MŚP wzrosła średnia wartość kwotowa w stosunku do średniej wartości ubiegłorocznych o 0,34 zł dla mikroprzedsiębiorców oraz o 0,81 zł dla MŚP, a wartości procentowe są na zbliżonym poziomie do wartości ubiegłorocznych dla mikroprzedsiębiorców oraz takie same dla MŚP, co prezentuje poniższe zestawienie (Tabela 2):

Tabela 2: Średnie wartości procentowe i kwotowe ceny oferty dla mikroprzedsiębiorstw i MŚP w 2018 r. vs 2017 r.

	2017 r.		2018 r.	
	wartość %	wartość kwotowa	wartość %	wartość kwotowa
MIKRO	0,72%	5,16	0,77%	5,50
MŚP	0,92%	7,65	0,92%	8,46

- Na nieznaczny wzrost² średniej ceny oferty dla mikroprzedsiębiorstw miało głównie wpływ:
 - podwyższenie przez dwóch dostawców (2 oferty) miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku bieżącego,
 - podwyższenie przez jednego dostawcę (2 oferty) miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku pomocniczego,
 - podwyższenie przez jednego dostawcę (2 oferty) opłaty za wpłaty gotówkowe w formie otwartej w kasie dostawcy,
 - podwyższenie przez dwóch dostawców (3 oferty) opłaty za wpłaty gotówkowe bilonu w formie otwartej w kasie dostawcy,
 - podwyższenie przez jednego dostawcę (2 oferty) opłat za wpłaty w pakietach zamkniętych (w kasie i wrzutni),
 - podwyższenie przez trzech dostawców miesięcznej opłaty za użytkowanie karty,
 - podwyższenie przez jednego dostawcę opłaty za wypłaty gotówki z bankomatów obcych za granicą.

- Na nieznaczny wzrost³ średniej ceny oferty dla MŚP miało głównie wpływ:
 - podwyższenie przez trzech dostawców (3 oferty) miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku bieżącego,
 - podwyższenie przez dwóch dostawców (2 oferty) miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku pomocniczego,
 - podwyższenie przez czterech dostawców (5 ofert) opłaty za wpłaty gotówki w formie otwartej w kasie dostawcy (banknoty i bilon), przy czym jeden dostawca dokonał podwyższenia jedynie pozycji minimalnej wyrażonej kwotowo,
 - podwyższenie przez trzech dostawców (3 oferty) opłaty za wpłatę gotówki w kasie dostawcy w formie zamkniętej, przy czym jeden dostawca dokonał podwyższenia jedynie pozycji minimalnej wyrażonej kwotowo,
 - podwyższenie przez czterech dostawców (4 oferty) opłaty za wypłaty gotówki w kasie dostawcy, przy czym jeden dostawca dokonał podwyższenia jedynie pozycji minimalnej wyrażonej kwotowo,

2 W kilku analizowanych pozycjach cena za poszczególne usługi uległa również obniżeniu, o czym jest mowa w treści opracowania, jednakże całościowa średnia (zarówno w pozycji procentowej, jak i kwotowej) uległa nieznacznemu podwyższeniu.

3 W kilku analizowanych pozycjach cena za poszczególne usługi uległa również obniżeniu, o czym jest mowa w treści opracowania, jednakże całościowa średnia w pozycji kwotowej uległa nieznacznemu wzrostowi.

- podwyższenie przez dwóch dostawców (2 oferty) opłaty za realizację polecenia przelewu w oddziale dostawcy,
- znacznego podwyższenia przez jednego dostawcę (1 oferta) opłaty za realizację zlecenia stałego złożonego w oddziale dostawcy.
- Z porównania średnich opłat stosowanych dla mikroprzedsiębiorstw i MŚP wynika, że w większości badanych pozycji prowizyjnych oferta dedykowana dla mikroprzedsiębiorstw była i jest nadal atrakcyjniejsza cenowo niż oferta dedykowana dla MŚP.
- Zróżnicowanie oferty cenowej między obydwoma segmentami wynika z różnego segmentowania tych klientów przez dostawców usług płatniczych.
- Część dostawców, przygotowując ofertę dla mikroprzedsiębiorców, wzoruje się na zachowaniach klientów indywidualnych i wówczas oferta jest cenowo zbliżona do ofert konsumenckich, natomiast klienci z sektora MŚP traktowani są jako małe przedsiębiorstwa i oferta często jest konstruowana na bazie doświadczeń korporacyjnych.

5. Podsumowanie

- Oferta podstawowych produktów i usług płatniczych kierowanych do sektora mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców jest bardzo rozbudowana i zróżnicowana.
- Większość z analizowanych dostawców pobiera opłatę za prowadzenie podstawowego rachunku firmowego, tj. rachunku bieżącego, pomimo prezentowania w taryfikatorze stawki 0,00 zł. Jednakże zerowa opłata jest obwarowana koniecznością spełnienia dodatkowych warunków, których brak realizacji skutkuje naliczaniem i pobraniem miesięcznej opłaty.
- Sześciu dostawców usług płatniczych w wybranych ofertach dla mikroprzedsiębiorców (6 ofert) posiada prowadzenie rachunku bieżącego za bezwarunkowe 0,00 zł, co oznacza dla klienta brak konieczności realizowania dodatkowych warunków zwalniających go z miesięcznej opłaty i jest to spadek o jedną ofertę w stosunku do roku ubiegłego, a w przypadku klientów zaliczanych do grupy MŚP tylko dwóch dostawców (2 oferty) dedykuje im rachunki za bezwarunkowe 0,00 zł, analogicznie jak w roku ubiegłym.
- Posiadanie w ofercie rachunku bez opłat może świadczyć o celowej polityce danego dostawcy usług płatniczych, polegającej na pozyskiwaniu jak największej liczby tych klientów, czyli tzw. budowaniu bazy i zwiększaniu dochodowości na tych klientach poprzez sprzedaż produktów dodatkowych, a w szczególności kredytów, czyli przez dalsze tzw. uproduktowanie klienta.
- Średnia wysokość opłaty miesięcznej za prowadzenie rachunku bieżącego (obliczona jako średnia arytmetyczna z opłat dotyczących analizowanych ofert banków oraz uwzględniająca brak spełnienia warunków zwalniających klientów z ponoszenia tej opłaty) wynosi dla mikroprzedsiębiorców 14,38 zł i jest to wzrost w stosunku do roku ubiegłego o 0,14 zł (14,24 zł), zaś dla MŚP wynosi 43,94 zł i jest to wzrost o 2,22 zł (41,72 zł).
- Większość z analizowanych dostawców usług płatniczych pobiera opłaty za czynności realizowane w oddziałach takich jak wpłaty, wypłaty, polecenia zapłaty, przelewy itd. Wprowadzenie tych opłat ma na celu przekierowanie strumienia klientów do tańszych alternatywnych kanałów dystrybucji, jakimi jest Internet i telefon, co zmniejsza koszty utrzymania placówek (np. mniejsza obsada kasowa, niższe koszty związane z zasilaniem i odprowadzaniem gotówki). W analizowanym okresie dwóch dostawców, w ramach oferty dla MŚP, znacznie podwyższyło opłatę za realizację polecenia przelewu w oddziale (z 9,50 zł do 30,00 zł i z 15,00 zł do 25,00 zł).
- Średnia wysokość opłaty za jedną usługę związaną z prowadzeniem rachunku bieżącego i realizowaniem ww. dodatkowych czynności (obliczona jako średnia arytmetyczna z opłat dotyczących analizowanych ofert banków oraz uwzględniająca brak spełnienia warunków zwalniających klientów z ponoszenia tych opłat) wynosi dla mikroprzedsiębiorców 5,50 zł dla opłat kwotowych i 0,77% dla opłat procentowych, zaś dla MŚP odpowiednio 8,46 zł i 0,92%, co oznacza, że w stosunku do opłat ubiegłorocznych nastąpił nieznaczny wzrost.
- Analiza wykazała, że zarówno w przypadku mikroprzedsiębiorstw, jak i MŚP, wzrosła średnia wartość kwotowa opłaty w stosunku do średniej wartości ubiegłorocznej o 0,34 zł dla

mikroprzedsiębiorców oraz o 0,81 zł dla MŚP, a wartości procentowe są na zbliżonym poziomie do wartości ubiegłorocznych dla mikroprzedsiębiorców oraz takie same dla MŚP.

- Analiza porównawcza średnich opłat stosowanych dla mikroprzedsiębiorstw i MŚP wskazuje zatem, że w większości badanych pozycji tabel prowizji i opłat oferta kierowana dla mikroprzedsiębiorców jest atrakcyjniejsza cenowo niż oferta kierowana dla MŚP.

Załączniki

- **Załącznik nr 1** - Porównanie opłat i prowizji w złotych stosowanych przez polskich dostawców usług płatniczych za prowadzenie rachunku płatniczego oraz realizację wpłat, wypłat, polecenia przelewu i polecenia zapłaty na rachunki odbiorców prowadzone u innych dostawców dla mikroprzedsiębiorstw wg stanu na dzień 15 października 2018 r.
- **Załącznik nr 2** - Porównanie opłat i prowizji w złotych stosowanych przez polskich dostawców usług płatniczych za prowadzenie rachunku płatniczego oraz realizację wpłat, wypłat, polecenia przelewu i polecenia zapłaty na rachunki odbiorców prowadzone u innych dostawców dla małych i średnich przedsiębiorstw wg stanu na dzień 15 października 2018 r.
- **Załącznik nr 3** - Porównanie opłat i prowizji w złotych stosowanych przez polskich dostawców usług płatniczych związanych z obsługą kart debetowych dedykowanych dla mikroprzedsiębiorstw wg stanu na dzień 15 października 2018 r.
- **Załącznik nr 4** - Porównanie opłat i prowizji w złotych stosowanych przez polskich dostawców usług płatniczych związanych z obsługą kart debetowych dedykowanych dla małych i średnich przedsiębiorstw wg stanu na dzień 15 października 2018 r.

www.nbp.pl

